

O primă audiere românească în Austria

Am ajuns la Innsbruck la început de noiembrie.

Fusesem invitată să susțin un workshop despre muzica mea, despre noile concepte sonore din muzica românească contemporană în fața studenților clasei de compoziție ai Conservatorului de muzică din Innsbruck. Urma de asemenea să iau parte, împreună cu clarinetistul Cristian Miclea, la cele două concerte ale Orchestrei Academiei St. Blasius condusă de Karlheinz Siessl. În program, alături de două binecunoscute și iubite pagini simfonice, "Concierto de Aranjuez" de Joaquín Rodrigo (solist: Florian Palier, un foarte bun chitarist) și *Amorul vrăjitor* de Manuel de Falla - *Concertul pentru clarinet și orchestră de coarde* de subsemnata, concert pe care Karlheinz Siessl îl dirijase cu un an în urmă la Arad și la Timișoara, în Festivalul internațional "Intrada" cu Orchestra Filarmonicii din Arad.

Îi plăcuse din capul locului, după cum îi plăcuse și interpretarea efervescentă a lui Cristian Miclea, așa că iată-ne pe amândoi în celebrul oraș în care aveam să descoperim un centru muzical vibrant și în care aveam să ne facem neașteptat de mulți prieteni.

Colaborarea mea cu Cristian Miclea era excelentă și avea deja vechime, știam că mă pot baza pe un interpret de cea mai bună calitate, stăpân pe o tehnică de înaltă virtuozitate și cu un sunet minunat; nu mai departe de luna mai Cristian culesese numai laude ca solist al aceluiași Concert pentru clarinet acompaniat de Orchestra de cameră Radio dirijată de Tiberiu Oprea.

Cunoșteam, ca orice muzician, tradiția culturală a Austriei, colaborasem deja cu dirijorul Karlheinz Siessl și avusesem prilejul să remarc profesionalismul impecabil, intuiția și deosebita sa sensibilitate artistică, disponibilitatea umană; nu cunoșteam însă orchestra din Innsbruck și mă întrebam care va fi reacția față de o partitură contemporană, față de un compozitor român despre care nu știau mai nimic.

Mă întrebam, de asemenea, care va fi atitudinea publicului, dacă acea mult clamată universalitate a limbajului sonor avea să funcționeze. Ei bine, da, avea să funcționeze, avea să funcționeze la cele mai înalte cote, conectând instantaneu publicul cu orchestra prin acea unică bucurie a înțelegerii artistice pe care numai muzica o poate realiza. Reacția publicului din sala "Vier und einzig" a fost entuziastă, cele două concerte în care Karlheinz Siessl și Cristian Miclea au prezentat premiera austriacă a unei lucrări românești au fost, așa cum

avea să-mi confirme și doamna Irina Cornișteanu - director al Institutului Român de Cultură din Viena și prezentă (alături de doamna Alexandra Panican, conducător de proiect) în ambele seri - un succes incontestabil, succes care nu ar fi fost posibil fără susținerea consecventă a ICR. Sala a fost arhiplină, publicul deosebit de atent, încântat de sonoritățile lumii lui de Rodrigo și de Falla, sensibil la paginile unei muzici românești în primă audiere.

Cu totul deosebită a fost deschiderea orchestrei față de o nouă partitură, capacitatea rapidă de a se conecta la un alt punct de vedere, de a se implica și mai ales de a se bucura de muzică. Este cu siguranță meritul excelentului muzician și dirijor Karlheinz Siessl - fondatorul și conducătorul Orchestrei Academiei St. Blasius, care a știut să construiască un ansamblu minunat de oameni pentru care pasiunea de a face muzică nu este o vorbă goală ci devine un mod permanent de a trăi, de a comunica.

Ea, această bucurie a trăirii întru muzică a fost darul pe care mi l-a oferit Orchestra Academiei St. Blasius, dovada că arta nu e inutilă, că oamenii continuă să fie însetați de sunetele care vibrează și care-i fac să vibreze, că publicul are nevoie în continuare de muzică și de muzicieni, de Manuel de Falla ca și de muzica modernă.

Pentru mine, ca și pentru Cristian Miclea, repetițiile și concertele dirijate de Karlheinz Siessl au însemnat o gură de aer proaspăt. Am întâlnit o orchestră pentru care repetițiile pregătitoare unui concert nu însemnau îndeplinirea unei obligații de serviciu, ci prilejul de a modela sunetele, de a exista ca artiști, de a fi fericiți și de a-i face și pe ceilalți fericiți.

Ne-am simțit minunat și nici nu ar fi putut fi altfel.

La Conservatorul din Innsbruck, întâlnirea cu studenții profesorului Franz Baur a fost un bun prilej de a vorbi viitorilor compozitori despre muzica românească de azi, despre moștenirea enesciană, despre noi atitudini estetice ale diferitelor generații, de la Corneliu Dan Georgescu, Octavian Nemescu la Irinel Anghel, la care s-au adăugat prezentarea propriilor puncte de vedere, fragmente din diferite lucrări. Un workshop de aproape trei ore în care s-au pus întrebări și s-au dat răspunsuri, în care s-au deschis ferestrele unei mai bune cunoașteri și comunicări, în care am încercat să aduc un plus de informație despre ceea ce se întâmplă în viața muzicală românească, despre variatele opțiuni estetice ale noii generații.

Cele câteva zile de toamnă au trecut prea repede. Pe drumul spre aeroportul din München se așternuse deja zăpada.

Maia CIOBANU

Despărțiri

Elena Zottoviceanu

În ultimul deceniu, muzicologia și critica muzicală românească au pierdut câteva mari personalități, Ada Brumar, Clemansa și Gheorghe Firca, Viorel Cosma, Anca Florea... Miercuri, 27 decembrie, s-a stins din viață, la 84 de ani, și Elena Zottoviceanu după o suferință de câteva luni pe un pat de spital, deplânsă de numeroși prieteni și foști colaboratori. Existența ei a fost legată indestructibil de viața muzicală căreia i s-a dedicat întru totul, cunoscând-o în profunzime, reflectând-o și comentând-o în mii de studii, articole, cronici, conferințe, comunicări, emisiuni de radio și televiziune.

Studiile temeinice făcute la instituțiile muzicale din Timișoara și București, având profesori de marcă precum Liviu Rusu, Florica Musicescu, Cella Delavrancea, Zeno Vancea, Theodor Rogalsky, Sabin Drăgoi, au rodit apoi în activitatea foarte intensă dusă de Elena Zottoviceanu ca cercetător la Institutul de Istoria Artei al Academiei Române, Director al Direcției Muzicale din Societatea Română de Radiodifuziune, ca membră a Uniunii Criticilor Muzicali, a Federației Internaționale a Jurnaliștilor și a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. Îi datorăm nenumărate studii de referință asupra personalității lui George Enescu - a contribuit substanțial la redactarea primelor monografii dedicate maestrului român la Editura Muzicală și cea a Academiei Române - dar și importante studii și articole asupra trecutului muzicii noastre, cu tradițiile și figurile cele mai de seamă.

Cronicar de cea mai aleasă competență, cu un stil literar elegant, elevat, a consemnat evenimentele marcante ale vieții muzicale românești și internaționale în publicații de prestigiu, lăsând astfel documente de preț privitoare la lumea artistică ce i-a fost contemporană.